

RYTMISK DIKT OM KÄRLEKEN TILL NATUREN

- Livets flöde dolt i stammen.

Med denna enkla rad avslutar Tuija Nieminen Kristoffersson sin tredje diktsamling. Den har nyss utkommit på Bonniers förlag. Det är en samling dikter som engagerar, sammanfattar och tydliggör en personlig livshistoria, förankrad i det kärva finska landskapet, där trädens olika betydelsebärande element formas till en sorts grundstomme för det poetiska uttrycket.

Den första avdelningen hämtar inspiration från Karin Tappers träskulpturer och blir konkreta, utmejslade betraktelser i en stramt bunden fallande poetisk rytm, där läsaren dras in i färgstark symbolvärld. "Trädens frömjöl" faller genom dikterna och den växande, skapande, kreativa kraften av jordisk närvaro i landskapet är märkbart närvarande.

Läsaren får följa "bäcken genom Svinabergen" och uppleva att "sången under barken" är en möjlig väg för den genomträngande naturupplevelse som präglar dikterna och leder fram genom en skog av historiskt personliga referenser. En privat upplevelse i det förflutna kan bli till en lång resa och upptäckt, där den koncentrerade formen hjälper till att stötta själva motivets innebörd.

Jag kan riktigt höra hur dessa dikter är utmärkta för att läsas högt och för att kunna trollbinda en publik och ledas in i en mytisk skog, förbi spännande gläntor och dramatiska stup, där till och med "vargar hetsar människor genom mörka gator".

Författaren beskriver samtidigt en dramatiskt orienterad nukritik av det pressade samhällets inneboende spänningar. Dramatiska situationer och lunga öppna fält kan leda fram till den "tysta skogen Buchenwald".

Flera av dikterna i de fyra avdelningarna relaterar till det bl.a. till finska Karelen, där gudabilder kan noteras såsom blänkande ikoner med kärnfriska ådringar i mörkt kärnvirke. Det dramatiska, poetiska, har rötter i det finska nationaleposet Kalevala och flikar samman mytiska bilder med en litterär historisk dramatik. Här finns drag av personlig närhet till det expressivt personliga, som hos Edith Södergran, där det privata och visionära går samman. Det kärva språkets bilder kan också flyta ut till talande rytmiska diktrader, som berättar om kyrkor och altarskåp i våra europeiska länder. Det är medvetna internationella utblickar, som vidgar och förankrar med en rik andliga kulturhistoria.

Tuija Nieminen Kristoffersson arbetar med rytm, klanger och centrallyriska formsättningar. Mysikaliska klanger och ackordbyten, som bryter igenom de naket beskrivna naturupplevelserna.

Det är heller inte överraskande att hon har knytningar an till 40-talismens Erik Lindegren, där metaforen får en märkbart livskraftig ton och innebörd. För hos Nieminen Kristoffersson hander det också mycket om språket som en fysisk kropp: "dikt i D:ets mage", och ord gestaltade som "undrans under":

*Född en söndag, ö-vokalen som markerar allting början
önskebarnets ömhet, förstfödd, öppnar örtagårdens grindar
namnet slutar på den gamla a-bokstaven liknar "alfa".*

Detta i den korta dikten: "Urna utan lock..." På liknande sätt uppehåller sig poeten vid existentiella frågor, där ljus och mörker möts och blandas. Där "svepningslinnets vikta flikar/ lyser vid en utgångs öppning." Det är dessa språkliga öppningar som ger Nieminen Kristofferssons dikter liv och dimension. Den återkommande språkrytmen fäster ord och innehåll med säker poetisk hand på den nya litterära kartan - en "personlig språkblandning".

*Älskar späda nyponrosen, sågad lövkant, epidermis
brinner, lunden helig ljusförklarad, träd mig nära, mjölken
läcker, reder den med kådan till en hemlig, språklig blandning.*

Hans-Evert Renérius

Bok: Tuija Nieminen Kristofersson. dikt i D:ets mage. Ny lyrik. Bonniers